

Samhällsutveckling
Peter Adolfsson
Tfn:
E-post: peter.adolfsson@regionjh.se

2025-02-25

RUN/545/2024

PM Regionala prioriteringar för bredbandsstöd - Post- och telestyrelsens bredbandsstöd 2025

Bakgrund

Regeringen har avsatt totalt 4,6 miljarder kronor i ett statligt investeringsstöd till bredbandsutbyggnad för åren 2023–2027, varav ungefär 800 miljoner kronor kommer att utlysas år 2025. Post- och telestyrelsen, PTS, har av regeringen fått i uppdrag att administrera detta stöd enligt förordningen (2020:266) om statligt stöd för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur.

För 2021 fanns avsatt cirka 1,5 miljarder kronor i motsvarande stöd och Jämtlands län beviljades drygt 111 miljoner kronor i stöd till 19 olika bredbandsprojekt. Flera av dessa projekt har av olika anledningar återförts till PTS. Dessa återbetalda stödmedel blir dock inte tillgängliga för framtida stödmedel utan tillfaller statskassan.

För 2022 fanns avsatt cirka 1,3 miljarder kronor i motsvarande stöd varav Jämtlands län beviljades drygt 67 miljoner kronor i stöd till 18 olika bredbandsprojekt. Detta beräknas ansluta totalt 1 400 byggnader.

För 2023 fanns avsatt drygt 1,2 miljarder kronor i motsvarande stöd varav Jämtlands län beviljades drygt 72 miljoner kronor i stöd (= sex procent av det nationella stödet) till tio olika bredbandsprojekt. Stödet gavs för att ansluta 660 byggnader varav 250 är fritidshus. 213 av dessa byggnader (ej fritidshus) var prioriterade. Totalt fanns ansökningar för knappt 1200 byggnader för länet vilket tyder på att drygt hälften av ansökningarna beviljades stöd.

För **2024** fanns avsatt 800 miljoner kronor i motsvarande stöd varav Jämtlands län beviljades drygt 65 miljoner kronor i stöd (= åtta procent av det nationella stödet) till elva olika bredbandsprojekt. Stödet gavs för att ansluta 826 byggnader varav 307 är fritidshus, se figur 1 nedan. 255 av dessa byggnader (ej fritidshus) var prioriterade. Sannolikt kommer även fler byggnader i dessa stödområden beviljas möjlighet att ansluta till bredband/fiber i samband med dessa utbyggnadsprojekt, speciellt fritidshus. Totalt fanns ansökningar för knappt 1086 byggnader för länet vilket tyder på att en relativt stor andel av ansökningarna för länet beviljades stöd.

Strömsunds kommun, som yta, var den kommun i landet som beviljade näst högst stödbelopp. De beviljades drygt 30 miljoner kronor i stöd för fem bredbandsprojekt. Tredje högst belopp, sett till kommunyta fick Härjedalen dit det beviljades drygt 26 miljoner kronor i stöd för tre bredbandsprojekt.

Inom ramen för förordningen ges Regionerna i landet möjlighet att vara delaktiga i två delar av stödet:

- Kvalitetssäkring av PTS:s byggnadsförteckning. Ett arbete som genomfördes under perioden 13 januari – 3 februari 2025.
- Fastställande av regionala prioriteringar. Ett arbete som kommer att pågå under perioden 10 april – 5 maj 2025.

PTS är förvaltande myndighet för stödet och svarar för huvuddelen av handläggningen. Det arbete som Regionerna erbjuds göra förutom att kvalitetssäkra underlagen är att göra en regional prioritering. Genom att göra regionala prioriteringar bidrar Regionerna med sin lokalkännedom och har möjlighet att styra stödet i linje med andra regionala värden. Det innebär att Region Jämtland Härjedalen kan beakta intressen med särskild betydelse för länets utveckling och ge prioritet till platser eller områden där det är särskilt viktigt att en utbyggnad av snabbt bredband kommer till stånd.

De medel som annonserats är ett välkommet tillskott som kan ge bredbandsutbyggnaden en skjuts framåt, inte minst i de glesare delarna av Jämtlands län. Det statliga investeringsstödet för bredbandsutbyggnad går i linje med Region Jämtland Härjedalens regionala plan för bredband genom att främja utbyggnad i mer utmanande områden. Genom en geografisk spridning av de regionala prioriteringarna, se nedan, bidrar det till förutsättningar för bredbandsutbyggnad i hela länet.

Syftet med de regionala prioriteringarna från PTS:s sida är att få in regional styrning i bredbandsstödsmodellen och möjliggöra stödfinansiering av mindre kostnadseffektiva projekt. De ansökningar för bredbandsutbyggnad till PTS som inkluderar regionalt prioriterade byggnader får en konkurrensfördel när PTS rangordnar och granskar vilka projekt som ska tilldelas stöd. På så sätt får prioriteringarna genomslag på vilken utbyggnad som PTS finansierar med stödmedel. Prioriteringarna sker utifrån generella kriterier som PTS fastslagit, se nedan.

Regionala prioriteringar 2025

Regionala prioriteringar innebär att Region Jämtland Härjedalen, i samråd med kommuner och andra aktörer, anger vilka områden som anses prioriterade för PTS bredbandsstöd genom att markera byggnader i byggnadsförteckningen. Region Jämtland Härjedalen har möjlighet att prioritera 30 procent av de byggnader med hushåll och arbetsställen som ingår i byggnadsförteckningen för länet. Även fritidshus ingår i PTS byggnadsförteckning och kan inkluderas i utbyggnadsprojekt. Fritidshus får dock inte markeras som prioriterade byggnader.

Nytt för 2025 är att Region Jämtland Härjedalen inte längre behöver välja och koppla prioriterade byggnader till olika kriterier. Det kommer nu bara att finnas ett skäl till behovet av prioritering och det är att byggnaden anses extra viktig att nå genom stödfinansierad utbyggnad ur ett regionalt perspektiv.

Stödet och den regionala prioriteringen ska främja det nationella bredbandsmålet såväl som det regionala bredbandsmålet, vilka är densamma, att 98 procent av hushåll och arbetsställen ska ha tillgång till bredband med hastigheten 1 Gbit/s senast 2025.

Beskrivning av prioriteringsarbetet

Varje Region i landet har möjlighet att prioritera maximalt 30 procent av de byggnader som är hushåll och arbetsställen, det vill säga byggnader som inte är fritidshus, som ingår i den slutliga byggnadsförteckningen.

En prioriterad byggnad ger två procents avdrag på det sökta stödbeloppet per byggnad, vid konkurrensutsättningen. Det finns dock ett maxtak för hur stor konkurrensfördel ett stödprojekt kan få genom att inkludera prioriterade byggnader. Maxtaket är 50 procent. Eftersom varje prioriterad byggnad ger två procents avdrag kan ett projekt maximalt utnyttja 25 prioriterade byggnader. För Regionerna innebär detta att det är önskvärt att geografiskt sprida sina prioriterade byggnader. På så sätt minskas risken för att för många prioriterade byggnader hamnar i ett eller ett fåtal projekt och därmed inte nyttjas.

Region Jämtland Härjedalen bör ta fram en prioritering av stödberättigade byggnader och denna prioritering tas fram genom att varje kommun får prioritera maximalt 30 procent av de stödberättigade byggnader som finns inom respektive kommun. Varje kommun får gärna rådgöra detta arbete med bredbandsaktörer inom respektive kommun. Region Jämtland Härjedalen sammanställer därefter dessa prioriteringar och skickar in detta till PTS senast 5 maj 2025.

I fall kommunernas sammanställningar av prioriterade byggnader totalt sett för länet skulle bli lägre än 30 procent, till exempel på grund av någon kommun inte valt att prioritera 30 procent av sina byggnader, kan Region Jämtland Härjedalen lägga till byggnader/områden för att på så sätt nå en nivå på 30 procent prioriterade byggnader för hela länet. Detta arbete ska då göras av den regionala bredbandskoordinatören i samråd med enhetschefen för Samhällsutveckling.

PTS:s tidplan för stödprocessen 2025

Fram till 13 januari år 2025

Data från Mobiltäcknings- och bredbandskartläggningen bearbetas.

13 januari – 3 februari 2025

Kvalitetssäkring av byggnadsförteckningen

24 februari – 26 mars 2025

Offentligt samråd

10 april – 5 maj 2025

Regionala prioriteringar

15 maj – 27 augusti 2025

Utlysning

27 augusti 2025 och framåt

PTS handlägger ansökningar

Figur 1. Karta som visar de byggnader som beviljades PTS-stöd för 2024 samt vilken aktör som beviljades stöd. På grund av den höga skalan i kartan kan flera objekt/byggnader ligga på varandra.